

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/49/2018
Identifikačné číslo spisu:	6213209250
Dátum vydania rozhodnutia:	31.05.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:6213209250.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne U. C., bývajúcej vo S., zastúpenej JUDr. Miroslavom Chromým, advokátom, so sídlom vo Veľkom Krtíši, SNP 33, proti žalovanej N. G., bývajúcej vo S., zastúpenej Mgr. Andreou Legényovou, advokátkou, so sídlom vo Veľkom Krtíši, Komenského 3, o vypratanie bytu, vedenom na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn. 3 C 236/2013, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 8. februára 2017 sp. zn. 14 Co 580/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Veľký Krtíš (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 30. septembra 2016 č. k. 3 C 236/2013-119 uložil žalovanej povinnosť vypratať byt číslo X nachádzajúci sa vo S., na druhom poschodí v bytovom dome súpisné číslo XXX na parc. č. 2812, ktorý je zapísaný na Okresnom úrade odbore katastrálnom vo S. pre Obec a katastrálne územie S. na LV číslo XXXX, a to v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a žalobkyni priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) uznesením z 8. februára 2017 sp. zn. 14 Co 580/2016 odvolanie žalovanej odmietol. V odôvodnení po právnej stránke poukázal na § 362 ods. 1, § 386 písm. a/ Civilného sporového poriadku č. 160/2015 Z.z. účinného od 1. júla 2016 (ďalej aj „CSP“). Uviedol, že v preskúmvanej veci bol odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, ktorý žalovaná prevzala dňa 4. októbra 2016. Táto skutočnosť je zrejmá z priloženej doručenky poštovej zásielky, ktorá je verejnou listinou a údaje v doručenke ako verejnej listine sa považujú za pravdivé, ak nie je dokázaný opak. Odvolanie žalovanej bolo súdu prvej inštancie doručené osobne dňa 20. októbra 2016, pričom 15-dňová lehota na podanie odvolania odo dňa prevzatia rozhodnutia súdu prvej inštancie bola do 19. októbra 2016. Keďže žalovaná podala odvolanie po zákonnej XX-dňovej lehote, bolo podané oneskorene.

3. Žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) podala osobne na súde prvej inštancie 5. mája 2017 proti uzneseniu odvolacieho súdu dovolanie, ktorého prípustnosť odvodila z § 420 písm. f/ CSP. Porušenie práva na spravodlivý proces videla v tom, že súd si vo vzťahu k „žalobkyni“ (pozn. dovolacieho súdu, dovolateľka asi mala na mysli ju samotnú, teda „žalovanú“) nespĺnil poučovaciu povinnosť, najmä čo sa týka práva zvoliť si obhajcu alebo obrátiť sa na centrum právnej pomoci, nebola riadne poučená o možnosti podať odvolanie voči rozsudku súdu prvej inštancie, ako aj vo vzťahu k odôvodneniu rozhodnutia okresného súdu, ktoré považuje za arbitrárne, nedostatočne odôvodnené, podľa názoru dovolateľky odporuje v čase rozhodnutia účinným právnym predpisom. Záverom namietala aj nesprávne právne posúdenie existencie nájomného právneho vzťahu okresným súdom. Žiadala rozhodnutie krajského i okresného súdu zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu žiadala dovolanie odmietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je potrebné odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 CSP (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky).

7. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania. Odborná spisba rozdeľuje podmienky prípustnosti dovolania na objektívne (a/ prípustný predmet, b/ lehota na podanie dovolania, c/ náležitosti dovolania) a subjektívne (osoba oprávnená podať dovolanie). (Ficová a kol. Občianske procesné právo, Druhé aktualizované a doplnené vydanie, Bratislava, Vydavateľské oddelenie Právnickej fakulty UK, 2008, str. 344). V CSP sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne: v ustanoveniach § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426

sú upravené subjekty oprávnené podať dovolanie. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie na rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. Vychádzajúc z uvedeného (bod 10. tohto rozhodnutia) dovolací súd zistil, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), ktoré dovolanie spĺňa náležitosti stanovené zákonom (§ 428 CSP) a dovolateľka v ňom napáda uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo odmietnuté odvolanie žalovanej podané oneskorene podľa § 386 písm. a/ CSP.

12. V danom prípade žalovaná prípustnosť dovolania odvodila z § 420 písm. f/ CSP a porušenie práva na spravodlivý proces oprela o nesplnenie poučovacej povinnosti okresným súdom, najmä čo sa týka práva zvoliť si obhajcu alebo obrátiť sa na centrum právnej pomoci - podať odvolanie voči rozsudku okresného súdu, nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu, t. j. namietala jeho nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť. Tiež namietala nesprávne právne posúdenie existencie nájomného vzťahu súdom prvej inštancie s poukazom na § 676 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

13. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

14. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03 a IV. ÚS 252/04).

15. Aj vo vzťahu k § 420 písm. f/ CSP (tak, ako v prípade ďalších väd zmätočnosti uvedených v § 420 CSP) platí, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil namietanej vady zmätočnosti; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 8/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 73/2017).

16. Ustanovenie § 428 CSP ukladá dovolateľovi popri všeobecných náležitostiach podania uviesť v dovolaní, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu s a toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

17. So zreteľom na tieto ustanovenia dovolací súd akcentuje, že v danom prípade odvolací súd uznesením odmietol odvolanie žalovanej, pretože bolo podané oneskorene (§ 386 písm. a/ CSP).

18. S prihliadnutím na tento záver odvolacieho súdu a vyššie uvedeným ustanoveniam CSP zodpovedalo dovolanie, v ktorom by dovolateľka uviedla, v čom konkrétne jej procesný postup súdu znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

19. Dovolací súd posudzoval podané dovolanie podľa jeho obsahu (§ 124 ods. 1 CSP).

20. Žalovaná v prvej časti dovolania uviedla, že sa nestotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie a tiež odvolacieho súdu a považuje ich za nezákonné a podáva proti nim dovolanie podľa § 419 CSP v spojení s § 420 písm. f/ CSP. Z uvedeného je tak zjavné, že žalovaná len formálne napáda rozhodnutie odvolacieho súdu a spochybňuje hlavne vecnú správnosť rozsudku súdu prvej inštancie, keďže v danom spore len súd prvej inštancie rozhodoval v merite veci, odvolací súd v dovolaní napadnutom rozhodnutí (ide o procesné rozhodnutie, pozri bod 2. a 11. tohto rozhodnutia) predmetný spor v merite veci neposudzoval, t. j. nezaoberal sa vecnou podstatou sporu ani po stránke skutkovej, ani po právnej, pretože odvolanie žalovanej bolo podané oneskorene a odmietnuté pre zmeškanie lehoty samotnou dovolateľkou. Táto časť dovolania sa teda netýka procesného postupu súdu, ale právneho posúdenia veci. Nesprávne právne posúdenie veci nezakladá však procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (R 24/2017).

21. V ďalšej časti dovolania žalovaná namieta údajné nesplnenie poučovacej povinnosti súdom prvej inštancie (najmä čo sa týka práva zvoliť si obhajcu alebo obrátiť sa na centrum právnej pomoci, resp. dovolateľka nebola riadne poučená o možnosti podať odvolanie voči rozsudku súdu prvej inštancie). K čomu dovolací súd poukazuje na § 292 CSP, podľa ktorého súd pri prvom procesnom úkone vo vzťahu k spotrebiteľovi vhodným spôsobom spotrebiteľa poučí o a/ možnosti zastúpenia, b/ jeho procesných právach a povinnostiach nielen v rozsahu všeobecnej poučovacej povinnosti, ale poučí ho aj o dôkazoch, ktoré je potrebné predložiť, o možnosti podať návrh na neodkladné opatrenie alebo zabezpečovacie opatrenie a o iných možnostiach potrebných na účelné uplatnenie alebo bránenie jeho práv. Keďže predmetný spor začal za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku (zákona č. 99/1963 Z.z. účinného do 30. júna 2016, ďalej len „OSP“), dovolací súd poukazuje, že poučovacia povinnosť bola upravená aj v O.s.p. (najmä § 5 a § 30).

22. Vychádzajúc z uvedeného najvyšší súd konštatuje, že na č. l. 114 spisu sa nachádza zápisnica z pojednávania okresného súdu uskutočneného dňa 6. septembra 2016, podľa ktorej bolo krátkou cestou stranám doručené poučenie o ich procesných právach a povinnostiach podľa § 292 CSP. Dovolací súd tiež poukazuje na skutočnosť, že v súdnom spise sa taktiež nachádza uznesenie súdu prvej inštancie pod č. k. 3 C 236/2013-26 zo dňa 13. januára 2014, ktorého súčasťou je poučenie pre žalovanú o jej procesných právach a povinnostiach. Zo súdneho spisu taktiež vyplýva, že rozsudok súdu prvej inštancie obsahujúci poučenie o možnosti podať voči nemu odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia (č. l. 122 spisu) bol doručený žalovanej, ktorá ho prevzala 4. októbra 2016 (doručenka na č. l. 123). Vzhľadom na uvedené považuje dovolací súd námietku žalovanej o nesplnení poučovacej povinnosti súdom prvej inštancie vrátane riadneho poučenia o možnosti podať odvolanie voči rozsudku súdu prvej inštancie za neopodstatnenú.

23. Dovolací súd v súvislosti s ďalšou námietkou nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia súdom prvej inštancie poukazuje na doterajšiu judikatúru najvyššieho súdu - R 111/1998, R 2/2016, ako aj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016, v zmysle ktorých nedostatok odôvodnenia rozhodnutia (nepreskúmateľnosť) bol považovaný len za vlastnosť rozhodnutia súdu, ktorý zmätočnosť rozhodnutia nezakladá. Napokon vzhľadom na prípustnosť dovolania v zmysle § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak to zákon pripúšťa (§ 420 a § 421 CSP) a okolnosti danej veci, keď dovolateľka zmeškala lehotu na podanie odvolania, dovolací súd aj z dôvodu funkčnej nepríslušnosti s a nemohol zapodievať námietkou dovolateľky ohľadom nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia súdom prvej inštancie a nesprávneho právneho posúdenia existencie nájomného právneho vzťahu okresným súdom, čo je príslušný posudzovať a rozhodnúť o tom na základe odvolania odvolací súd v odvolacom konaní.

24. Podľa § 447 písm. c/ CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

25. V prejednávanej veci žalovaná nepreukázala opodstatnenosť dovolania a porušenie práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP, preto najvyšší súd jej dovolanie podľa § 447 písm. c/ CSP odmietol.

26. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.